

19

Prva obravnava

Na podlagi 13. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08 in spremembe), 19. člena Statuta Mestne občine Nova Gorica (Uradni list RS, št. 13/12) in predloga Zavoda za varstvo kulturne dediščine z dne 14. marca 2013 je Mestni svet Mestne občine Nova Gorica na redni seji dne _____ sprejel

ODLOK

o razglasitvi cerkve sv. Katarine – Preserje nad Branikom za kulturni spomenik lokalnega pomena

1. člen

(predmet odloka)

Za kulturni spomenik lokalnega pomena se razglasi enota dediščine: Preserje nad Branikom – Cerkev sv. Katarine, EŠD 3576 (v nadaljnjem besedilu: spomenik).

2. člen

(temeljne vrednote in varovane sestavine spomenika)

(1) Vrednote, ki utemeljujejo razglasitev za spomenik, so:

- cerkev stoji na kopastem griču nad zaselkom Sveta Katarina in predstavlja eno od prostorskih dominant Vipavske doline;
- freske v prezbiteriju cerkve sv. Katarine iz prve polovice 16. stoletja, ki so ikonografsko še v duhu srednjega veka, po kompoziciji in oblikovanju pa že povsem renesančne, predstavljajo enega redkih primerov renesančne poslikave na širšem območju Goriške regije.

(2) Spomenik se razglasi z namenom, da se zagotovita njegov nadaljnji obstoj in celovitost ter ohranijo naslednje varovane sestavine:

- stavba v celoti z vsemi gabariti, tlorisi in temeljnimi značilnostmi, gradbenimi detajli in materiali;
- notranjščina cerkve s stensko poslikavo v prezbiteriju ter od opreme oltar in trije kipi ob slavoločni steni;
- namembnost objekta;
- neposredna okolica cerkve z nepozidano brežino (nepozidanost parcel št: 3646/1 in 3646/2).

3. člen

(obseg spomenika in vplivnega območja)

(1) Spomenik obsega nepremičnine: stavba št. 538, parcela št. *347 in parcela št. *351/3 (pretežni del dvorišča okrog cerkve, brez jugozahodnega kraka), vse k. o. Branik.

(2) Zaradi zagotavljanja prostorske celovitosti se spomeniku določi vplivno območje, ki obsega nepremičnine: parcele št. 3646/1, 3646/2, 4903/3 del, *351/2 in *351/3 del, vse k. o. Branik.

(3) Meje spomenika in njegovega vplivnega območja so določene na digitalnem katastrskem načrtu (ujeljavljen dne 16.2.2004, Uradni list RS, št. 19/2004, izvorno merilo 1:2880) in vrisane na temeljnem topografskem načrtu v merilu 1:5000.

(4) Izvirnike načrtov iz prejšnjega odstavka hranita Mestna občina Nova Gorica (v nadaljnjem besedilu: občina) in Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije (v nadaljnjem besedilu: zavod).

4. člen

(premičnine, ki so sestavni del spomenika)

(1) Najkasneje v roku enega leta od sprejetja odloka je potrebno izdelati inventarno knjigo premičnin, ki so sestavni del spomenika.

(2) Kopijo inventarne knjige iz prejšnjega odstavka hranita občina in zavod.

5. člen

(varstveni režim spomenika)

Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- celostno ohranjanje varovanih sestavin spomenika s parcelacijo, gabariti, oblikami streh;
- ohranjanje sedanje namembnosti celote, skladno z varovanimi vrednotami spomenika;
- pri vseh posegih v spomenik podrejanje ohranjanju oblike, konstrukcij, materialov, strukture in barvne podobe;
- prepoved spreminjanja varovanih sestavin spomenika; v primeru okrnitve spomenika ali njegovega varovanega dela je treba zagotoviti povrnitev v prvotno stanje na stroške povzročitelja;
- prepoved premeščanja spomenika ali njegovih delov, razen če je premestitev nujna zaradi fizične zaščite delov spomenika;
- prepoved postavljanja ali gradnje objektov trajnega ali začasnega značaja v območju spomenika, vključno z nadzemno infrastrukturo, nosilci reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo spomenika in so skladni s kulturnovarstvenimi pogoji pristojnega zavoda;
- ohranjanje vedut na spomenik in od spomenika na okolico;
- zagotavljanje dostopa javnosti v obsegu, ki ne ogroža varovanja spomenika, namembnosti in pravic lastnika;
- označitev spomenika s predpisano oznako, ki ne krni likovne podobe ali posameznih delov kulturnega spomenika;
- redno vzdrževanje spomenika in njegovih delov;
- morebitno osvetljevanje mora biti racionalno, usklajeno z zakonodajo in izklopljeno med 22.00 zvečer in 6.00 zjutraj;
- predhodno izdelavo konservatorskega načrta za večje posege v spomenik ali njegovo celovito prenovu.

6. člen

(varstveni režim za notranjo opremo)

Za notranjo opremo spomenika velja varstveni režim, ki določa:

- pristojni zavod predpiše popis oziroma inventarno knjigo opreme za kulturni spomenik; popis izdelata lastnik spomenika, s pomočjo zavoda in Komisije za sakralno dediščino v Škofiji Koper, najpozneje v enem letu po uveljavitvi akta o razglasitvi;
- ohranjanje notranje opreme v celoti, v njeni funkciji, izvornosti in neokrnjenost (v barvi, legi, materialu, obliki, strukturi, velikosti);
- dovoljeno je strokovno nadzorovano konserviranje – restavriranje izvirnih sestavin z rekonstrukcijo avtentične podobe opreme;
- dovoljena sta premeščanje in raba opreme, kadar je to del funkcije predmeta ali objekta (npr. pohištvo, posodje, paramenti), razen če raba ogroža obstoj te opreme;
- izjemoma so dovoljena začasna premeščanja za razstave in druge promocije, vendar le po muzealskih standardih in s soglasjem pristojnih strokovnih služb.

7. člen

(varstveni režim vplivnega območja)

Za vplivno območje spomenika velja varstveni režim, ki določa:

- ohranjanje dominantnosti cerkve sv. Katarine na najvišji točki zaselka;
- ohranjanje obstoječe namembnosti kmetijskih površin;
- ohranjanje vedut na cerkev;
- prepoved gradnje in postavljanja začasnih objektov na območju obstoječih odprtih prostorov, zlasti travniških površin in vrtov, razen kadar so ti nujni za učinkovitejšo ohranjanje in rabo spomenika, njegovo dostopnost in prezentacijo;
- prepoved novogradenj;
- Obstoječi objekti znotraj vplivnega območja morajo ohranjati obstoječe gabarite;
- dopustne so s kulturnovarstvenimi pogoji usklajene nujne, predvsem podzemne komunalne, energetske in telekomunikacijske ureditve.

8. člen

(obveznost in zahteve glede javne dostopnosti spomenika)

- (1) Lastnik spomenika mora v sorazmerju s svojimi zmožnostmi javnosti omogočiti dostopnost spomenika in njegovo predstavljanje. Javni dostop ne sme ogroziti spomenika in posameznih spomeniških vrednot, zlasti ne njegove osnovne namembnosti.
- (2) Cerkev je odprta za sakralne potrebe. Vodeni in najavljeni obiski se prilagajajo urnikom in potrebam primarne namembnosti. Za vodene ogled lastnik lahko pobira vstopnino. Lastnik lahko v cerkvi izvaja posamezne kulturne prireditve (koncerte, predavanja), če so skladni z osnovno namembnostjo.

9. člen

(označitev spomenika)

Spomenik mora biti označen v skladu s Pravilnikom o označevanju nepremičnih kulturnih spomenikov (Uradni list RS, št. 57/11) z oznako, ki ne krni likovne podobe ali posameznih delov kulturnega spomenika.

10. člen

(obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja)

Za vse posege v spomenik in v njegovo vplivno območje, razen če zakon ne določa drugače, je treba predhodno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in kulturnovarstveno soglasje zavoda.

11. člen

(nadzor nad izvajanjem odloka)

Nadzor nad izvajanjem odloka opravlja inšpektorat, pristojen za področje kulturne dediščine.

12. člen

(dolžnost zaznambe statusa spomenika)

- (1) Pristojno sodišče po uradni dolžnosti zaznamuje v zemljiški knjigi status kulturnega spomenika na parcelah, navedenih v prvem odstavku 3. člena tega odloka.
- (2) Status vplivnega območja se v zemljiški knjigi ne zaznamuje.

13. člen

(končna določba)

Ta odlok začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Številka: 354-30/2013-
Nova Gorica,

Matej Arčon
ŽUAPN

MESTNA OBČINA NOVA GORICA
TRG EDVARDA KARDELJA 1
5000 NOVA GORICA

TEL.: +386 (0)5 335 01 12
FAX: +386 (0)5 302 74 70

Župan-Mayor

Številka: 354-30/2013-3
Nova Gorica, dne 10. aprila 2013

OBRAZLOŽITEV

Odloka o razglasitvi cerkve sv. Katarine – Preserje nad Branikom za kulturni spomenik lokalnega pomena

(1) Razlogi, ki utemeljujejo potrebo po odloku

Cerkev stoji na griču nad vasjo, v zaselku imenovanem Sveta Katarina, in je obdana s cerkveno ogrado. Nastala je v začetku 16. stoletja. V drugi polovici 18. stoletja so jo povišali, obokali ladjo in prizidali zakristijo, med leti 1890 in 1892 pa so ladjo še podaljšali ter cerkvi prizidali zvonik na zahodu. Stari gotski portal so prenesli v novo lopo pod zvonikom ter ga na novo obdelali. Prezbiterij, ki je ohranil prvotno podobo z rombasto-zvezdastim obokom, krasijo freske iz prve polovice 16. stoletja, ki so ikonografsko še v duhu srednjega veka, po kompoziciji in oblikovanju pa že povsem renesančne. Freske so bile v času zadnje temeljite prenove cerkve grobo preslikane, vendar pa je bila ta preslikava v letih 2005-2009 že večinoma odstranjena, freske pa delno restavrirane.

V prezbiteriju stoji oltar iz 18. stoletja s sliko »Mistična zaroka sv. Katarine«, delo Janeza Mihaela Lichtenreita. Poslikavo iz 16. stoletja je v začetku 20. stoletja »obnovila« slikarka Nera Gatti. Originalna poslikava je tako skoraj v celoti grobo preslikana. Slikarka je, sodeč po upodobljenih likih, dokaj zvesto sledila originalu.

Cerkev stoji na najvišji točki zaselka Sveta Katarina in kljub pozidanosti določenih okoliških parcel predstavlja jasno višinsko in prostorsko dominantno naselja in Vipavske doline, ki mora ostati neokrnjena. Zato je potrebno stavbam v okolici cerkve ohraniti obstoječe gabarite, raba parcel (kmetijske površine) v vplivnem območju se ne sme spreminjati, novogradnje pa se ne smejo dovoliti.

Da bi vrednote cerkve trajno ohranili in cerkev pred kvarnimi posegi učinkovito zaščitili, je potrebno sprejeti odlok, s katerim bo cerkev razglašena za kulturni spomenik.

(2) Cilji, ki jih želimo doseči s sprejemom odloka

S sprejemom odloka želimo v pravem obsegu in natančno določiti meje spomenika, določiti obseg in meje njegovega vplivnega območja ter z jasnimi varstvenimi režimi določiti natančna merila in kriterije za zagotavljanje ohranjanja in varovanja kulturnega spomenika.

(3) Pravne podlage in načela, po katerih naj se uredijo razmerja na področju

Pravno podlago za sprejem odloka nudijo:

- Zakon o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 in 30/11 odl. US),
- elaborat Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije z dne 14. marca 2013.

(4) Rešitve in posledice, ki bodo nastale s sprejemom odloka

S sprejemom odloka o razglasitvi cerkve za kulturni spomenik lokalnega pomena bodo primerno določeni varstveni režimi, zagotovljeno bo celostno ohranjanje varovanih elementov spomenika ter ustrezna namembnost celote in posameznih enot, skladno z varovanimi vrednotami in osnovno namembnostjo spomenika.

12. člen ZVKD-1 določa, da seznanitev lastnikov s predlogom za razglasitev opravi Zavod za spomenike državnega pomena in občina za spomenike lokalnega pomena. S seznanitvijo je lastnikom dana možnost, da podajo svoje mnenje v zvezi z razglasitvijo. Zavod se mora do mnenj lastnikov opredeliti. Lastnika nepremičnine, Rimokatoliško župnijstvo Branik, smo s predlogom za razglasitev seznanili. Pripomb ni podal.

(5) Materialne obveznosti, ki bodo nastale s sprejemom odloka

S sprejemom odloka ne bo prišlo do materialnih obveznosti za proračun Mestne občine Nova Gorica.

Pripravil:
Niko Jurca
Načelnik oddelka za okolje, prostor in javno infrastrukturo

Matej Arčon
ŽUPAN